

OM en rechterlijke macht balen van eigen loonkloof

Elfanie toe Laer
Amsterdam

De scheefgroei tussen het inkomen van beginnende rechters en officieren is bekend, maar wat de sector ook probeert, het wil niet lukken de salarissen recht te trekken.

Bij de beroepsopleiding tot officier van justitie of rechter liggen de inkomens behoorlijk ver uiteen. Er is nog altijd een 'niet te verantwoorden' loonkloof van 3,5% tussen mannen en vrouwen. De wil om het probleem aan te pakken is er wel, maar het lukt de rechterlijke macht niet de ongelijkheid helemaal op te heffen. Een verschil van inzicht tussen de beroepsgroep en de werkgever, het ministerie van Justitie en Veiligheid, leidt ertoe dat er niets verandert.

De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) — de vakbond en beroepsvereniging van rechters en officieren van justitie, zegt te balen van de beloningsverschillen binnen de eigen gelederen. 'We dachten dat wij een transparant en eerlijk beloningssysteem hadden, maar het blijkt toch te discrimineren', zegt voorzitter Marc Fierstra.

Officieren van justitie en rechters in opleiding hebben gemiddeld zes jaar werkervaring achter hun naam. Als zij aan hun opleiding beginnen, wordt hun salaris vastgesteld op basis van het laatst verdiende loon. 'En zo wordt ook het verschil in beloning tussen man en vrouw, dat buiten de rechterlijke macht natuurlijk ook speelt, geïmporteerd', aldus Fierstra.

De loonkloof gaapt niet alleen tussen mannen en vrouwen. De salarisverschillen tussen mensen die beginnen aan de opleiding tot officier van justitie of rechter zijn sowieso opvallend groot, blijkt uit onderzoek dat het ministerie van J&V vorig jaar liet uitvoeren door de Erasmus Universiteit Rotterdam. Fierstra: 'Een advocaat op de Zuidas verdient vele malen meer dan een sociaal advocaat en wordt dus veel hoger ingeschaald, ongeacht wiens werkervaring relevanter is.'

Jaarlijks beginnen zo'n 130 rechters en 80 officieren van justitie aan hun leerwerktraject. De opleiding duurt ten minste vijftien maanden en hooguit vier jaar. Binnen de klasjes met gerechtelijke talenten kunnen de salarisverschillen oplopen tot meer dan €1000 per maand. Het leidt tot verontwaardiging en onbegrip, ook al omdat er niet over te onderhandelen valt, vertelt een officier in opleiding die anoniem wil blijven. 'We doen precies hetzelfde. Dus zit ik bij een cursus tussen twee mensen van wie de ene veel meer verdient en de andere veel minder. Alleen omdat wij hiervoor zo verschillend verdienen. Dat is toch raar?'

Het frustreert Fierstra en zijn collega's dat de

Het Paleis van Justitie in Amsterdam. Er gaapt een loonkloof tussen officieren van justitie en rechters in opleiding.

FOTO: KIM VAN DAM/ANP

loonverschillen nu zo weinig te maken hebben met relevante werkervaring: 'Denk aan een assistent-officier van justitie: die mag vaak al veel werk overnemen van de officier. Maar hij of zij verdient minder dan een advocaat en zal dus tijdens de opleiding tot officier minder loon krijgen.'

Officieel verdwijnen de loonkloven zodra de rechters en officieren hun opleiding hebben afgerond. De salarissen zijn gegoten in strakke cao-afspraken. Maar het loopt vaak anders. De overgang naar het hogere salaris gaat in stappen: mensen die tijdens hun opleiding relatief laag waren ingeschaald, krijgen niet automatisch het volwaardige salaris als zij eenmaal rechter of officier van justitie zijn. Zo kan het zomaar vijftien jaar duren voordat de loonkloof is gedicht.

Ervaring moet beloond worden, vindt de beroepsgroep. De opleidingsduur van iemand met

veel ervaring kan korter, omdat zo iemand eenvoudiger al meer in zijn of haar mars heeft. Fierstra: 'Maar het ministerie vond het koppelen van salaris aan de opleidingsduur geen goed idee. De minister vindt dat bepaalde ervaring, ook uit andere beroepsgroepen, zwaarder mag wegen. Dat kan, vinden wij, zolang de verschillen maar objectief, transparant, uitlegbaar en toetsbaar zijn. En op die criteria zijn de plannen gestrand.'

Het ministerie noemt het verschil in belo-

ning tussen mannelijke en vrouwelijke rechters en officieren in opleiding 'zeer onwenselijk' en laat schriftelijk weten te werken aan een nieuw beloningscriterium, dat niet gebaseerd is op het laatstverdiende salaris. Dat moet voorkomen dat de loonkloof tussen mannen en vrouwen doorwerkt in de salarissen van rechters en officieren in opleiding. 'Op dit moment wordt het nieuwe criterium verder uitgewerkt door een werkgroep van het ministerie van Justitie en Veiligheid en de NVvR.'

Volgens het ministerie liggen de onderhandelingen over het criterium overigens helemaal niet stil. 'Voor zover wij weten, zijn wij als ministerie nog altijd binnen de werkgroep in gesprek over de uitwerking van het nieuwe criterium. Het klopt dat dat criterium er nu nog niet is, maar er is vorige maand nog overleg geweest. En er is regelmatig mailcontact.'

'We dachten een transparant en eerlijk beloningssysteem te hebben, maar het blijkt te discrimineren'